

F. USTANOVE VASPITANJA I OBRAZOVANJA DJECE SA POSEBNIM POTREBAMA

Shodna primjena

Član 243

Na ustanove za obrazovanje i vaspitanje djece sa posebnim potrebama-zavode (u daljem tekstu: posebna ustanova) shodno se primjenjuju odredbe ovog pravilnika koje se odnose na predškolske ustanove, osnovne i srednje škole, organizatore obrazovanja odraslih i domove učenika, ako ovim pravilnikom nije drugačije propisano.

Zemljište

Član 244

Površina potrebnog zemljišta za posebnu ustanovu (bez zemljišta za zgradu, salu, pristupe i staze) je najmanje 20 m², po djetetu.

Zemljište posebne ustanove mora da ima zabavni park sa opremom i poligon za male sportove.

Objekat

Član 245

Objekat posebne ustanove je arhitektonska i građevinska cjelina jednog ili više objekata prilagođenih za izvođenje vaspitno-obrazovnog rada sa djecom sa posebnim potrebama.

Prostorije

Član 246

Prostorije posebne ustanove su:

- radionica za profesionalno osposobljavanje i vaspitanje;
- prostorija za slobodne aktivnosti;
- učionica;
- prostorija za radno angažovanje; i
- prostorija za praktičan rad koja odgovara psihofizičkim sposobnostima djece.

Pomoćne prostorije

Član 247

Posebna ustanova ima i pomoćne prostorije za: komunikaciju, garderobu, sanitarije, magacine i prostorije za zagrijavanje zgrade.

Specifičnosti prostora

Član 248

Prostor posebne ustanove pored uslova propisanih ovim pravilnikom, mora da ispunjava i posebne uslove, i to:

- vrata na prostorijama treba da budu bez pragova, da se otvaraju prema spolja, širine najmanje 1 m;
- spavaonice, po pravilu, treba da budu površine najmanje 4 m² po djetetu, a prostorije za dnevni boravak treba da budu površine najmanje 1,5 m² korisnog prostora po djetetu; i
- prostorija za igru treba da bude kao prostorija za vrtić, u skladu sa obrazovnim programom.

Učionica

Član 249

Učionica je površine najmanje 40 m² i mora biti projektovana tako da omogućava formiranje više centara interesovanja za igru djece u manjim grupama, ili za individualnu igru, i za dnevni boravak.

Tabla u učionici je postavljena na visini od 1,10 m.

Posebni prostor

Član 250

Prostor u kome se odvija vaspitni rad za djecu (predškolsku, umjereno ometenu, autističnu) mora biti urađen tako da djeca imaju dovoljno mogućnosti za planirane, spontane, grupne i individualne aktivnosti.

Prostor za njegu djece mlađeg uzrasta odvojen je pregradom, i to za:

- grupu autistične djece od jednog do dvoje djece, površine najmanje 20 m²;
- grupu umjereno ometene djece od troje do šestoro djece, površine najmanje 20 m²; i
- grupu koja ima od petoro do osmoro djece, površine najmanje 20 m².

Sanitarni prostor

Član 251

Sanitarni prostor za djecu sa posebnim potrebama se oprema posebnim sanitarijama, u skladu sa posebnim propisima.

Prostorija za roditelje

Član 252

Posebna ustanova, po pravilu, ima poseban prostor za roditelje, površine najmanje 10 m².

Prostorija za individualan rad

Član 253

Prostorija za individualni rad sa djecom, koja se po pravilu koristi i za opremu za rad reedukatora ili izolaciju, po pravilu, se nalazi u blizini radne sobe, i najmanje je površine 40 m².

Prostorija, iz člana 1 ovog člana, mora da ima direktno i prirodno osvjetljenje, mogućnost provjetravanja i izolovanost od buke.

Prostor za djecu koja koriste invalidska kolica ili druga ortopedska pomagala

Član 254

Za djecu koja koriste invalidska kolica, standardne dužine 1,10 m, širine 0,65 m - 0,70 m, visine 0,94 m, ili neko od drugih ortopedskih pomagala, posebna ustanova je dužna da djetetu obezbijedi prostor površine 1,35 m h 1,60 m za pokret od 90°, odnosno prostor površine 1,95 m h 1,76 m za pokret od 180° i prostor površine 1,86 m h 1,186 m za pokret od 360°.

Radna površina stola

Član 255

Radna površina ploče radnog stola za djecu koja koriste invalidska kolica je 0,96 m h 0,91 m. Visina radnog stola ne može biti manja od 0,65 m niti visočija od 0,96 m. Dubina slobodnog prostora ispod površine ploče radnog stola je 0,60 m.

Radne površine stola, za djecu koja koriste invalidska kolica, treba da imaju mogućnost podešavanja visine i nagiba.

Zona dohvata

Član 256

Oprema i nastavna sredstva u prostorijama za djecu koja koriste invalidska kolica moraju biti postavljeni u njihovoj zoni dohvata, odnosno na širini od 2,00 m h 1,60 m.

Police

Član 257

Ornari i police za djecu koja koriste invalidska kolica moraju biti pristupačni toj djeci.

Dubina ormara i polica, iz stava 1 ovog člana, je 0,40 m, a dohvat od 1,10 m, a dubina za pristup kolica je 0,20 m, a visina 0,30 m.

Stepenište

Član 258

Širina stepeništa za djecu koja koriste invalidska kolica, je najmanja 1,40 m. Visina stepenice je od 0,08 m do 0,14 m, a gazna površina je najmanje 0,21 m. Rukohvat mora biti na visini od 0,90 m.

Lift

Član 259

Posebna ustanova mora da ima lift (platformu za dizanje), sa najmanjom širinom vrata 0,80 m i visinom dugmadi (prekidača) na 0,90 m do 1,10 m.

Prozor

Član 260

Prozor u posebnoj ustanovi se postavlja na visini od 0,90 m do 1,10 m.

Stepeništa za ortopedska pomagala

Član 261

Za djecu koja koriste druga ortopedska pomagala širina stepeništa je 1,40 m, visina stepenice je od 0,08 m do 0,14 m, gazna površina je najmanje 0,32 m i rukohvat mora biti na visini od 0,90 m.

Za djecu koja koriste štake najmanja širina stepeništa je 1,80 m, a za djecu koja koriste štap je 1,40 m.

Elektroinstalacija

Član 262

Prekidači i utičnice u posebnoj ustanovi se postavljaju na visini od 0,60 m do 1,20 m.

Sanitarije

Član 263

- Umivaonik širine 0,74 m treba da je postavljen na visini od 0,80 m.
- Slavina treba da je na visini od 0,90 m.
- Ogledalo treba da je na visini od 1,00 m.
- WC školja je visine 0,50 m i mora biti odmaknuta od zida 0,75 m, potrebna dimenzija 1,90 m h 1,90 m ili 1,55 m h 2,25 m.
- Umivaonik i WC je 0,30 m h 0,50 m.

Oprema za djecu sa poremećajem sluha i govora

Član 264

Oprema, nastavna sredstva i pomagala u učionici i kabinetu za djecu sa poremećajem sluha i govora, su:

- sto - klupa, trapeznog oblika, zaobljenih ivica i uglova, spojenih u polunjesec;
- školska tabla, dimenzije 2,60 m h 1,20 m, sa držačem za kartu i ekranom za projekciju;
- selektivna auditivna filterska amplifikacija za grupni rad i
- mikroboks sistem, komplet za 10 učenika.

Oprema za predškolsku djecu

Član 265

Pored standardne opreme predškolske grupe, oprema za djecu sa poremećajem sluha i govora treba da ima: jedan komad selektivne auditivne filterske amplifikacije (SAFA za grupni i individualni rad) i televizor sa videorekorderom i DVD.

Oprema prostorije za slobodne aktivnosti

Član 266

Prostorije za slobodne aktivnosti za predškolsko, osnovno i srednje vaspitanje i obrazovanje opremljene su potrebnim brojem stolova i stolica, u zavisnosti od broja djece u vaspitnoj grupi, televizorom, video rekorderom i DVD, ormarima, raznim zabavnim igrama i zidnim slikama, školskim priborom i materijalom.

Oprema za kabinet domaćinstva

Član 267

Kabinet za domaćinstvo, mora da ima najmanje:

- šivaću mašinu;
- komplet pribora za vez;
- televizor sa videorekorderom;
- DVD, i dr.

Oprema za audiološki kabinet

Član 268

Audiološki kabinet posebne ustanove mora da ima, najmanje:

- SAFU - P za individualni rad;
- kompjuter sa videorekorderom, ili DVD;
- vibrafon;
- kasetofon;
- vibracionu kutiju;
- zvučnu viljušku; i
- audikasete.

Oprema za kabinet audiometrije

Član 269

Kabinet audiometrije posebne ustanove mora da ima, najmanje:

- audiometrijsku kabinu;
- audiometar;
- kompjuter; i
- štampač.

Oprema za logopedski kabinet

Član 270

Logopedski kabinet posebne ustanove mora da ima, najmanje:

- prostoriju za roditelje;
- stalažu za didaktička sredstva;
- klavir;
- pisaću mašinu; medicinski ležaj;
- telefon;
- veliko ogledalo;
- dijaprojektor;
- diktafon;
- vibrafon;
- metronom;
- delta DELAY aparat;
- selektor (za rad sa slušno oštećenom djecom);
- kompjuter;
- televizor sa videorekorderom ili DVD;
- zvučnu kutiju za regulaciju FO; i
- komplet sondi i špatulica za pregled govornih organa.

Oprema za pedijatrijsku i otorinolaringološku ambulantu

Član 271

Pedijatrijska i otorinolaringološka ambulanta posebne ustanove mora da ima, najmanje:

- sobnu vagu;
- aparat za pritisak;
- stetoskop;
- sterilizator;
- inhalator;
- spirometar;
- rinoskop; i
- laringoskop.

Oprema za psihološku ambulantu

Član 272

Psihološka ambulanta posebne ustanove mora da ima, najmanje:

- mobilni sto za kartoteku;
- tri niske vitrine za didaktički materijal;
- dva ormara za stručnu literaturu i časopise;
- mašinu za kucanje;
- aparat za spretnost ruku;
- aparat za koordinaciju pokreta;
- razni testovi opštih sposobnosti;
- razni didaktički materijali (slagalice, slikovnice, kockice); i
- psihološki kartoni za svakog učenika.

Oprema za elektroakustički kabinet

Član 273

Elektroakustički kabinet posebne ustanove mora da ima, najmanje:

- elektronski mikroskop;
- lemilicu;
- mikromotor;
- light mašina E1 1;
- light mašina L 3;
- aparat za korekciju otisaka ušne školjke;
- rešo za topljenje voska i gela; i
- potreban materijal.

Oprema za kino salu i pozorišne predstave

Član 274

Kino sala, mora da ima:

- pozornicu sa rasvetom, ozvučenjem i zavjesama;
- kinoprojektor;

- projekciono platno; i
- stolice.

Oprema za fiskulturnu salu

Član 275

Pored uslova propisanih ovim pravilnikom, fiskulturna sala mora da ima i komplet opremu za korektivnu gimnastiku, koja sadrži:

- lopte - medicinske (0,5 kg, 1 kg, i 3 kg);
- 6 strunjača;
- tegove od pola do 3 kg;
- vrećice sa pijeskom (za ruke, noge i trup oko pojasa); i
- korektivni štapovi dužine 1,5 m.

Posebna nastavna sredstva

Član 276

Pored opštih nastavnih sredstava i nastavnih sredstava po predmetima svaka učionica i kabinet posebne ustanove mora da ima i druga nastavna sredstva, u skladu sa obrazovnim programom za djecu sa posebnim potrebama.

Protivpožarna zaštita

Član 277

Na protivpožarnu zaštitu u posebnoj ustanovi primjenjuju se posebni propisi kojima se uređuju ova pitanja.

G. OBRAZOVNI CENTAR